

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ ในคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ
ตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ /๒๕๕๐

วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๐๓ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๑๐ นาฬิกา

(นายมานิจ สุขสมจิตร ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุมครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ท่านกรรมการครับ วันนี้เป็นการประชุมคณะอนุกรรมการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ ผมอยากจะขอเวลานิดหน่อยเพื่อให้พวกเราฟังว่า ในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้เรามีคณะกรรมการ ๑๐ กว่าคณะของเราเป็นคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ และร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการเราท่านอัครวิทย์ สุมาวงศ์ เป็นประธาน ท่านคงรู้จักดี ท่านเป็นรองประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วก็มาแตกเป็นคณะอนุกรรมการ ในคณะกรรมการคณะท่านอัครวิทย์ก็แตกออกเป็น ๓ คณะมีคณะเราคณะอนุกรรมการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็คณะอนุกรรมการวิชาการ มีอาจารย์คณบดีคณะรัฐศาสตร์อาจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ และคณะอนุกรรมการตรวจร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ มีคุณวิจิตร อยู่สุภาพ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ ก็ได้เสนอกรอบในการทำงานต่อ คณะอนุกรรมการและก็ได้รับความเห็นชอบแล้วนะครับ เดี่ยวเราไปคุยกันเรื่องกรอบอีกทีหนึ่ง

ตอนนี้เนื่องจากเรามาพบกันครั้งแรก ผมก็อยากจะขอให้ที่ประชุมได้แนะนำให้เรา ได้รู้จักกันเองเสียก่อน เริ่มตั้งแต่ท่านเสริมเกียรติเลยนะครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ขอบคุณท่านประธานครับ ขอบคุณที่ให้โอกาสครับ ผมเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ ตำแหน่ง อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอาญา ที่อยู่ตรงรัชดาภิเษก แล้วมาอยู่ในนี้ก็ เป็น สสร. เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วก็มาเป็นอนุกรรมการในชุดตรวจร่างรัฐธรรมนูญของท่านมานิจซึ่งเป็นประธานอยู่ ก็คิดว่างานนี้ก็คงจะเป็นงานสำคัญของคณะกรรมการเราในการที่จะช่วยกันดูว่ารัฐธรรมนูญ ที่ประชาชนให้ความหวังจะออกมาในหน้าตาใด ขอบคุณท่านประธานครับ

อน. ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑/๒

รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา : สวัสดีครับ ผม มานิตย์ จุมปา อยู่ที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งบริหารก็เป็นรองคณบดี ส่วนในการร่างรัฐธรรมนูญก็เคยเป็น อนุกรรมการต่าง ๆ สุดแต่ผู้ใหญ่ในคณะ คือท่านอาจารย์นิติพันธุ์กับท่านอาจารย์ไชยยศจะให้ช่วยงาน อะไรครับ

นายจุมพล แดงสกุล : ผม อาจารย์จุมพล แดงสกุล จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ครับ

นายวรรณชัย บุญบำรุง : ผม วรรณชัย บุญบำรุง กรรมการร่างกฎหมายประจำ จากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาครับ

รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์อุดม รัฐอมฤต : ผม อุดม รัฐอมฤต ผมเป็นอนุกรรมการ วิสามัญวิชาการตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญร่วมกับท่านประธาน ร่วมกับ ท่านเสริมเกียรติ แล้วก็ปัจจุบันเป็นรองอธิการบดีฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ท่าพระจันทร์ครับ

นายสุพจน์ ไพบูลย์ : ผม สุพจน์ ไพบูลย์ อดีตข้าราชการ กทท. กับ กกต. ครับ

นายสุกรี เอื้ออนันต์ : ผม สุกรี เอื้ออนันต์ อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตครับ

นายมหินทร์ สุรดิษฐ์ : ผม มหินทร์ สุรดิษฐ์ อดีตผู้พิพากษาศาลฎีกาครับ เกษียณมาเกือบ ๑๐ ปีแล้ว ก็ยินดีที่ได้มาร่วมงานกับคณะอนุกรรมการชุดนี้ ชุดที่มีท่านประธานเป็น หัวเรือใหญ่ในคณะนี้ด้วย ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ก็ต้องขอบคุณท่านอนุกรรมการนะครับที่รับปากมาช่วยกันทำงานเพื่อชาติ ในครั้งนี้ครับ ผมทราบดีว่างานนี้มันไม่มีเงินเดือน แต่มีเบี้ยประชุมซึ่งอาจจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการ เดินทางมาของท่าน เข้าใจว่าก็คงจะมีความภูมิใจที่งานนี้เป็นงานสำคัญ เราได้มีส่วนร่วมในงานสำคัญ ครั้งนี้ ส่วนใหญ่ก็รู้จักคุ้นเคยกันมาแล้ว อย่างดอกเตอร์วรรณชัยก็มาร่วมเป็นกรรมการร่างกฎหมาย การพิมพ์กับผมที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่ หลาย ๆ ท่านก็คุ้นเคยกันดีแล้ว

ระเบียบวาระที่ ๒ เลือกรองประธาน

อยากจะหารือว่ามันคงจะต้องมีคนรับผิดชอบ อย่างเช่น รองประธานก็ต้องมีนะครับ มีรองประธาน แล้วก็ต้องมีเลขานุการด้วย คิดว่ารองประธานนี้เผื่อบางที่ประธานติดประชุม รองประธานจะ ได้ดำเนินการประชุมต่อไปได้จะได้ไม่ต้องรอ ว่าประธานไม่มาประชุมไม่ได้นะครับ งานคงจะต้องเดินต่อไป ขอให้ที่ประชุมลงมติเลือกรองประธาน

(ที่ประชุมมีมติให้ นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ เป็นรองประธาน)

ประธาน : เอาจคนเดียวก็พอจะครับ และอีกตำแหน่งหนึ่งคือเลขานุการคณะ อนุกรรมการ

อนุ. ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑/๓

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ผมขออนุญาตครับ ขอเสนอพีสุพจน์ ไพบูลย์ ซึ่งทำงานด้านนี้
ชำนาญ เดิมจะเสนอพีอุดม แต่ว่าพีอุดมงานเยอะ ก็เลยขออนุญาตรบกวนพีสุพจน์หน่อยครับ

ประธาน : ขอบคุณครับ ผู้ช่วยเลขานุการต้องเป็นทางฝ่ายสภาใช่ไหมครับ ถ้าอย่างนั้น
ก็คงพอแล้วนะครับเราไม่ต้องมีโฆษกนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา พิธีกรรมเรื่องกำหนดกรอบในการพิจารณาและ
ระยะเวลาในการทำงานของคณะอนุกรรมการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ

งานของเรามีกรอบเวลาจำกัด เดี่ยวจะได้คุยถึงเรื่องกรอบเวลาอีกทีหนึ่งนะครับ คุยถึง
เรื่องอำนาจหน้าที่ก่อน ท่านดูในกระดาดแผ่นที่ ๓ นะครับ คือเราจะต้องตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญที่เขา
ยกร่างกันมานี้เดี๋ยวจะบอกว่าเวลาควรจะเป็นเมื่อไรอย่างไร ดูเรื่องอำนาจหน้าที่ก่อนว่าร่างรัฐธรรมนูญที่
เขาร่างมานั้นมันจะต้องเป็นไปตามรูปแบบกฎหมายและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผมเรียนอย่างนี้ครับว่า
ในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้มันมีแปลกไปจากร่างรัฐธรรมนูญคราวที่แล้วอยู่นิดหนึ่งก็คือว่า เรามี
คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุและตรวจรายงานการประชุมของร่างรัฐธรรมนูญ
ไว้ด้วย เพราะฉะนั้นในการประชุมของทุกคณะกรรมการ มีผู้แทนจากคณะกรรมการวิสามัญบันทึก
เจตนารมณ์ จดหมายเหตุและตรวจรายงานการประชุมจะไปนั่งฟังอยู่ แล้วเขาก็จะมาเขียนมาตรานี้ เหตุผล
ในการบัญญัติมาตรานี้มีอย่างไร แล้วก็เจตนารมณ์ต้องการให้เป็นอย่างไร เช่น จะให้มีกฎหมายลูก
สาระสำคัญกฎหมายลูกเป็นอย่างไร เขาจะเขียนไว้นั้น เหตุผลสำคัญก็อย่างที่เรารู้ก็คือ ป้องกันไม่ให้
ศรีธนญชัยออกมาทำงานในภายหลังนะครับ บ้านเรามีศรีธนญชัยเยอะ เขาก็จะเขียนอันนี้มัดไว้ แต่ไม่รู้มัน
จะมัดได้แค่ไหนนะครับ เพราะมันไม่ใช่กฎหมาย เดี่ยวศรีธนญชัยอาศัยเสียงข้างมากตีความเอาตามใจชอบ
อีก แต่ว่าผมว่ามันช่วยได้ในระดับหนึ่งนะครับ เพราะฉะนั้นทีละครั้งจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ
รัฐธรรมนูญ ทีนี้กรอบในการทำงาน ๕ กรอบนี้ครับ ผมได้เสนอต่อที่ประชุมของคณะอนุกรรมการ
เพื่อท่านทั้งหลายเห็นว่าควรจะมีเพิ่มเติมอะไรหรือปรับปรุงในข้อไหนอย่างไรก็อาจจะไปเสนอเพิ่มเติมก็ได้
ครับ

กรอบแรกเราก็จะดูว่าร่างรัฐธรรมนูญที่เขายกร่างมานั้นมันเป็นไปตามรูปแบบกฎหมาย
และเป็นไปตามเจตนารมณ์หรือไม่ อันนี้เป็นกรอบที่ ๑ ที่เราจะตรวจดู

กรอบที่ ๒ ถูกต้องตามหลักการของประชาธิปไตยใหม่

กรอบที่ ๓ ตรวจสอบเรื่องการใช้ภาษาไทย

กรอบที่ ๔ ดูความเชื่อมโยงและความขัดแย้งระหว่างมาตราต่าง ๆ ด้วยกัน มาตรานี้อาจจะ
ไปขัดแย้งกับตรงโน้น หรือว่าไปด้วยกันไม่ได้กับมาตรานั้น ก็เป็นเรื่องที่เราจะต้องตรวจดู

อนุ. ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑/๔

กรอบที่ ๕ คือเนื่องจากว่าเราไม่มีสิทธิที่จะไปแก้ของเขา เพราะฉะนั้นกรอบที่ ๕ เราก็บอกว่า มาตราที่นั้นมันควรจะแก้แบบนี้ เราทำมันก็ส่งไปให้เขา ส่งไปให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เขาจะไปพิจารณาอีกทีหนึ่ง ก็หาหรือท่านทั้งหลายว่าใน ๕ กรอบควรจะเพิ่มอะไรอีกใหม่ เพื่อให้รัฐธรรมนูญออกมาเป็นรัฐธรรมนูญที่ดีที่สุด ที่ทุกฝ่ายต้องการในแง่ของตัวหนังสือ ในแง่ของหลักการ ประชาธิปไตย คือการดูแลเรื่องหลักการประชาธิปไตยที่เราอาจจะได้รับข้อมูลจากคณะอนุกรรมการวิชาการ ซึ่งอาจารย์อุดมอยู่ด้วย อาจจะได้รับมาจากอันนั้นด้วย เพราะว่าทางฝ่ายวิชาการเขาก็จะค้นหลักการ ประชาธิปไตยจากแบบอย่างในต่างประเทศ รวมทั้งจะมีการสัมมนาในประเทศนี้ประมาณ ๕ ครั้ง ๖ ครั้ง นะครับ ก็จะได้ข้อมูลอะไรต่าง ๆ มา เราก็จะมาดูตามหลักการที่เราได้รับมานะครับ ในขั้นนี้ก็อยากถาม ท่านอนุกรรมการว่าจะมีอะไรเสนอเพิ่มเติมอีกใหม่ครับ กรอบที่กำหนดไว้ ๕ กรอบ

รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา : ขออนุญาตเรียนถามนิดหนึ่งครับว่า อย่างกรอบที่ ๑ พิจารณาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ นั้นหมายถึงเจตนารมณ์ของสภาร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ครับ หมายถึงว่าเราก็ต้องดูว่ามติของสภาร่างรัฐธรรมนูญว่าอย่างไร แล้วก็มติคณะกรรมการว่าอย่างไร แล้วก็ตรวจดูว่าที่ร่างนั้นเป็นไปตามมติเหล่านั้นหรือไม่ใช่ใหม่นะครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ขออนุญาต อันนั้นเป็นเจตนาของสภาร่างรัฐธรรมนูญก็เป็น ส่วนหนึ่ง ก็คงจะเป็นเจตนาของหลักการรัฐธรรมนูญด้วย และของประชาชนส่วนใหญ่ด้วย คำว่า เจตนารมณ์ คงไม่ได้หมายความว่าเฉพาะสภาร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้นนะครับ คงจะเอาทั้งหมด แล้วถ้าเกิดว่าอะไรที่มันไม่ถูกต้องนี้ อย่างที่ท่านประธานว่า ก็คือว่าเราก็จะใช้กรอบในข้อที่ ๕ ในการเสนอแนะ หรือ เรียกว่า ข้อเสนอแนะ เพราะในชุดของเราที่ดี ชุดของคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ และร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่ดี ไม่มีอำนาจที่จะไปแก้เขา เราเพียงแค่ตั้งข้อเสนอแนะ หรือ ข้อเสนอแนะ

รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา : ที่อาจารย์เข้าใจ ถูก แต่เอาตรงอื่นด้วยนะครับ

ประธาน : นิดหนึ่งครับ ในการทำงานของเราทั้ง ๕ กรอบนี้นะครับ เมื่อเราได้ทำงานไป แล้วเราจะต้องไปเสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการคณะใหญ่อีกทีหนึ่งนะครับ เพราะว่าบางครั้งบางคราวอาจจะต้องขอแรงพวกเขาไปช่วย Defend ด้วยว่าทำไมเราถึงเสนอข้อเสนอนั้นนี้นะครับ ในบางครั้ง ถ้าเพื่อเกินสติปัญญาผมจะไปอธิบายได้ ท่านจำเป็นต้องไปช่วยกันชี้แจงต่อคณะกรรมการใหญ่นี่ ที่ผม ทำข้อเสนอแนะอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้ เหตุผลอย่างนี้ ๆ นะครับ จะต้องรบกวนไปช่วยกันหน่อยนะครับ เชิญดอกเตอร์วรรณชัย

นายวรรณชัย บุญบำรุง : ผมไม่ทราบตรงส่วนนี้ ตัวกรรมการจะสามารถจัดลำดับ โครงสร้างใหม่อะไรอย่างนี้ได้ไหม ลำดับกลุ่มมาตราว่ามาตรานี้ควรจะไปอยู่ในลำดับของหมวดนั้นอะไร

อนุ. ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑/๕

อย่างนี้ หรือว่าสามารถยุบรวมได้หรือไม่จำเป็นต้องเขียน เพียงแต่ลงรายละเอียด ควรจะเขียนหลักการ กว้าง ๆ อะไรอย่างนี้ครับ

ประธาน : ก็อยู่ในข้อ ๕ ครับ ข้อเสนอแนะ เราเสนอแนะได้ แล้วถ้าท่านมีความเห็น อย่างแข็งแรงว่าอันนี้มันควรจะเป็นอย่างนี้ขอท่านไปช่วยกันอธิบาย

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ขออนุญาตเสริมท่านประธานและดอกเตอร์วรรณชัยครับ คือในสิ่งที่ดอกเตอร์วรรณชัยได้ว่าเมื่อกี้นี้ครับ ซึ่งท่านประธานได้บอกว่าจะทำเป็นข้อสังเกตหรือ ข้อเสนอแนะได้ แล้วผมเชื่อว่า ถ้าเกิดว่าข้อสังเกตกับข้อเสนอแนะของท่านมีเหตุผลที่ดีนะครับ ผมคิดว่า อย่างว่าแต่คณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญของเราที่จะปรับแก้ ทางคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ดี ทาง สสร. ไใหญ่ก็ดีก็ต้องฟัง อันนี้ถ้ามันดีท่าน คงจะต้องเป็นส่วนสำคัญในการไปชี้แจงทุกขั้นตอนทุกเวทีครับ

ประธาน : เชิญคุณสุกรีครับ

นายสุกรี เอื้ออนันต์ : คือตามรูปแบบของกฎหมายนี่นะครับ ผมขอถามนิดหนึ่งว่าที่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการชุดใหญ่นี้ครับ ยึดหลักของรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ หรือเปล่า

ประธาน : คืออย่างนี้ครับ เรื่องรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นั้นนะครับ ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ซึ่ง คมช. เขาออกมานั้นนะครับ เขาบอกว่า เมื่อยกร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนี้ทำข้อเปรียบเทียบว่ารัฐธรรมนูญ ซึ่งพวกเราได้ร่างกันขึ้นมาใหม่นี้มีข้อแตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ อย่างไร เพื่อที่จะส่งไปให้องค์กร ต่าง ๆ ๑๒ องค์กรและบุคคลให้ความเห็นนะครับ อันนี้ก็พอจะอนุมานได้ว่ามันก็ต้องเอาปี ๒๕๔๐ นั้นแหละ เป็นแนว เพราะฉะนั้นถึงต้องมาอธิบายว่ามันแตกต่างจากปี ๒๕๔๐ อย่างไร แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะต้องทำตามปี ๒๕๔๐ ทั้งหมดนะครับ นอกจากนี้แล้วในที่ประชุม สสร. ก็มีสมาชิกท่านหนึ่ง คือคุณวัชรา หงส์ประภัสร์ ได้ยื่นญัตติบอกว่า ให้พูดกันให้ชัดว่าจะเอาปี ๒๕๔๐ เป็นเกณฑ์หรือเปล่า ที่ประชุมก็ได้ อภิปรายกันกว้างขวางและก็ได้พูดกันว่าท่านประธานคณะกรรมการ คือ นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ ก็ได้บอกว่าจะเอาปี ๒๕๔๐ นั้นเป็นแนวทางหนึ่งในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ อันนี้เราก็พอจะดูได้ว่าปี ๒๕๔๐ จะเป็นแนวทางหนึ่งนะครับ แต่ว่าข้อดีบางที่อาจจะไปเอามาจากที่อื่นด้วย ก็ต้องอธิบายเหตุผลว่า ทำไม่ถึงแตกต่างกับปี ๒๕๔๐ อย่างไร เชิญครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ผมขออนุญาตเสริมท่านประธานมันอยู่ในชุดคณะกรรมการ ยกร่างรัฐธรรมนูญ ผมไม่ได้อยู่ แต่ว่าผมก็พยายามติดตามข่าวและหาเอกสารข้อมูลซึ่งเมื่อ ๒ วันนี่ก็เพิ่งวิทยุ รัฐสภา แล้วผมก็เลยมาขอเอกสาร อย่างน้อย ๆ ก็ได้มาตอบที่สุกรีได้ว่ากรอบนี้รัฐธรรมนูญมีเปลี่ยนไป

อนุ. ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๓/๖

โดยเฉพาะเดิมในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ มีไม่ถึง ๑๕ หมวด แต่ในปี ๒๕๕๐ เขาวางกรอบไว้ ๑๕ หมวด
โดยเฉพาะบางอย่าง อย่างเช่นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเขาเน้นขึ้นมาเป็น ๑ หมวดเลย ตรงนี้คือเป็น
มิติใหม่ -----

- ๒/๑

วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

แต่ว่าอื่น ๆ โดยหลักการก็อย่างที่ท่านประธานว่า อะไรที่ว่ามันผิดแปลกแตกต่างจาก ๒๕๔๐ จะต้องมีข้อที่แจ่มว่ามันแตกต่างและมันเสียอย่างไร แต่ว่าโดยหลักการนี้กรอบมันเพิ่มขึ้น มีเน้นส่วนสำคัญซึ่งตรงนี้ก็ไปตรงกับที่ท่านดอกเตอร์วรรณชัยได้พูดเมื่อกี้นะครับว่า บางทีเราอาจจะที่ว่าปรับแก้ที่นี้ครับ ซึ่งถ้าเกิดการปรับแก้จะปรับเปลี่ยนมาตราเข้าหมวดนั้นหมวดนี้อะไรนี้ ถ้ามันเป็นสาระที่ดี ซึ่งคำว่า สาระที่ดีนี่คงไม่ได้หมายความว่าแค่ สสร. จะชอบนะครับ ประชาชนชอบนี่ ผมคิดว่าเป็นประเด็นที่เขาต้องเอาไปตอบให้เราได้ แต่โดยเนื้อหาอำนาจหน้าที่เราไม่มีสิทธิที่จะไปแก้เขา เราเพียงเสนอแนะเท่านั้น

ประธาน : ครับ แล้วก็จำนวนหมวดที่ว่าเพิ่มเป็น ๑๕ หมวด ดูได้จากเอกสารอันนี้ ในเอกสารที่บอกจะมีความแตกต่างไปอย่างที่ว่าอาจารย์เสริมเกียรติได้พูดถึงเรื่องว่า ซึ่งแนวนโยบายนี้ใช้คำว่า แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รวมกันหมดเลย คราวนี้ก็แตกออกมาเป็นแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ด้านเกษตรและที่ดิน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม มันแตกออกไปนะครับ ในหมวดที่ ๖ ว่าด้วยรัฐสภาพักก็แตกหมวดออกมา อย่างเช่น หมวดที่ ๘ การควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างนี้นะครับ นอกจากนี้ในหมวดอื่นก็แตกออกมา จำนวนหมวดมันก็เพิ่มขึ้นเป็น ๑๕ หมวด อันนี้ที่เอามาแจกท่านทั้งหลายนี้ก็อยากจะขอให้ไปอ่านดูนะครับว่ามันมีอะไรใหม่ ๆ ในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ก็มีการมีส่วนร่วมและจริยธรรมนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันนี้ของใหม่แน่ครับ นี่ของใหม่

ประธาน : แล้วก็อีกอันหนึ่งอยากเรียนท่านทั้งหลายว่ามีข่าวออกไปว่า เขาร่างแล้ว เขาจะทำอย่างไรทำอย่างนี้ ผมก็ขอยืนยันว่าสิ่งที่ สสร. พูดกันอยู่ตลอดเวลาก็คือว่า มันเป็นเพียงแนวความคิดเท่านั้นว่าจะทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ยังไม่ได้ร่าง ขณะนี้การรับฟังความคิดเห็นประชาชนต่างจังหวัดยังคงดำเนินการอยู่ หลังจากดำเนินการมาบางจังหวัดแล้ว ขณะนี้ยังดำเนินการอยู่แล้วก็ออกไป กรรมการประจำจังหวัดซึ่งมี ๗๖ คณะ เขาก็จะออกไปตามจังหวัดต่าง ๆ อย่างเช่น จังหวัดนนทบุรีรู้สึกยังไม่ได้ทำ เพราะเขามอบอกว่าจะเชิญผมไปพูดอยู่เหมือนกัน ยังไม่ได้ทำอย่างนี้นะครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ใครเป็นประธานที่นนทบุรี

ประธาน : ดอกเตอร์สนั่น อินทรประเสริฐ เป็นประธาน แล้วก็ในหลายจังหวัดคือเนื่องจากข่าวออกไปนี่คนข้างนอกก็เข้าใจว่าทำเสร็จแล้วนี่มาถามเขาทำไม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่มาของนายกรัฐมนตรี สี่อันไปจับเอาเสียงข้างน้อย ที่เสียงข้างน้อยบอกว่า นายกรัฐมนตรีควรจะเปิดให้กว้างมาจากไหนก็ได้ ซึ่งมันก็เป็นไปตามที่บางคนเขาคาดว่าเราทำตามใบสั่งของ คมช. เขาคาดว่าอย่างนั้น แต่เสียงข้างน้อยนี่ผมลองนับ ๆ ดูมีประมาณสัก ๕ คนใน ๓๕ คนแค่นั้นเองนะครับ เสียงข้างมากก็บอกว่าจะต้องมาจาก ส.ส. ไม่ใช่มาจากคนที่ ส.ส. เลือก หรือต้องเป็น ส.ส. ด้วย เสียงข้างมากเขาเป็นอย่างนั้น

วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นก็ยังไม่ได้ลงมาตรา อันนี้ก็มาถึงเมื่อลงมาตราแล้วช่วงระหว่างวันที่ ๑๖ ถึง ๒๑ มีนาคมนี้ครับ โปรดดูตารางนะครับ เพราะฉะนั้นนี่นะครับ ผมได้ประสานงานกับท่านอาจารย์สมคิด เลขาธิการของคณะกรรมการการร่างฯ ขอให้ทยอยส่งให้เรา แทนที่จะยกร่างเสร็จทั้งหมดแล้วก็มาให้หนึ่งนะครับ เพราะฉะนั้นเขาก็บอกว่านี่หลังวันที่ ๑๖ อาจจะสักวัน ๒ วันก็อาจจะให้เรามาได้ เพราะฉะนั้นผมอาจจะขอนัดหลังวันที่ ๑๖ ซึ่งยังไม่ทราบว่าจะจะเป็นวันไหนนะครับ อาจจะ ๑๘ อะไรทำนองนี้นะครับ ก็จะขอนัดเพื่อจะมาดูร่างแรกกันก่อน คิดว่าร่างนี้คงจะไม่แตกต่างอะไรกันไปมากนัก สมมุติว่า ๓๐๐ มาตรา พอร่างที่ ๒ อาจจะแตกต่างเพียงสัก ๒๐ มาตราแค่นั้นเอง ประมาณนั้น ร่างแรกส่วนใหญ่ก็ใช้ได้แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ไม่ต้องแตะต้องมันเลยก็คือสิ่งที่เป็นหลักการ เช่น ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกันจะแบ่งแยกมิได้ อันนี้แทบไม่ต้องไปแตะต้องมันเลย มันเป็นเรื่องที่จะต้องคงอยู่ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ให้ท่านไปดูตารางว่าเราจะต้องทำงานอย่างไร แต่ว่าวันที่ ๑๙ เมษายนนี้งานเราต้องเสร็จแล้ว แล้วก็เขาจะกันคร่าว ๆ ว่าจะส่งไปให้ประชาชนแสดงประชามติวันที่ ๓ กันยายน เป็นการดำเนินงานจากวันที่ ๑๙ ไปครับ เราจะต้องไปจัดพิมพ์อะไรต่ออะไร การจัดพิมพ์ก็ยังไม่เป็นข้อยุติว่าจะพิมพ์แจกทุกครัวเรือน ๑๘ ล้านครัวเรือนหรืออย่างไร เพราะว่าเงินจำนวนมาก ท่านประธาน อาจารย์บรรณศิริก็บอกว่าจะไปซื้อหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ออกทุกวัน สัก ๕ วัน วันละหน้าอย่างนี้นะครับ ซึ่งก็เป็นเงินเยอะเหมือนกันครับ ท่านอาจารย์บรรณศิริขอให้ผมช่วยประสานงานทางหนังสือพิมพ์อยู่ว่าจะซื้อหน้า เขาจะมีหน้าขายให้ไหม จะขายหน้าไหม วันละหน้า ๆ จะได้ลงติดต่อกัน ตั้งแต่มาตรา ๑ จนถึงมาตราสุดท้าย อันนี้ก็ยังไม่เป็นข้อยุติ แล้วก็ยังมีข้อโต้แย้งว่าการส่งไปรษณีย์ไปต่างจังหวัด ตามตำบล ตามหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มักจะไปกองอยู่บ้านกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง ไม่ได้เผยแพร่ออกไป เราจะเสียสตางค์ฟรีหรือเปล่า เล่มหนึ่ง ๆ ประมาณ ๒๐ บาท เสียสตางค์ฟรีหรือเปล่า อันนี้ก็เป็นที่ของกรรมการคณะอื่นเขาคิดทำกันครับ แต่ของเราก็มีหน้าที่ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ

นายมหินทร์ สุรดิษฐ์ : และปัญหาว่าเราจะเอาฉบับไหนบ้าง ถ้าฉบับใดฉบับหนึ่งก็ว่ามีเส้นใหญ่แล้วขึ้นฉบับหนึ่ง

ประธาน : ไม่ทราบตารางนี้มีหรือยัง

นายวรรณชัย บุญบำรุง : ผมกำลังดูในตรงส่วนที่ว่าบทบาทหน้าที่ของกรรมการชุดนี้ทางทีมฝ่ายเลขานุการเขาจะยกร่างเสนอให้กรรมการพิจารณาตามมาตรา ซึ่งผมเข้าใจว่าเป็นทางฝ่ายเลขานุการของกรรมการเขาจะจัดทำเสร็จภายในวันที่ ๒๑ มีนาคมใช่ไหมครับ แล้วก็เสนอให้กรรมการพิจารณาเรียงได้รายการมาตราไปตั้งแต่วันที่ ๒๒ เป็นต้นไปจนถึงประมาณเดือนเมษายนนี้นะครับ ที่นี้ผมไม่ทราบว่าพอเราได้ร่างเบื้องต้นมาเราก็พิจารณาไป แล้วก็วิธีการเสนอแนะเราก็จะเสนอแนะให้ทางฝ่ายเลขานุการของทีมนำของอาจารย์สมคิดนี้พิจารณา ถ้าทางฝ่ายเลขานุการเขาเห็นด้วยก็อาจจะให้

วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

กรรมการได้ทราบว่าได้มีการแก้ไขจากทางกรรมการชุดนี้อย่างไร ซึ่งผมเข้าใจว่าร่างนี้เบื้องต้น ๒๒ มีนาคม หลักการจริง ๆ ตอนนั้นก็ยังไม่นิ่ง โดยเฉพาะหลักการกรอบที่ ๒ ตอนนี้จะแทบจะทุกประเด็น เรื่องสำคัญ ๆ เป็น ๒ แนวทาง เวลายกร่าง คือตรวจตอนนั้นผมก็รู้สึกว้าว คือเมื่อร่างมันยังไม่นิ่ง เราไปเสนอแก้ไขอะไรทางภาพรวมทั้งหมดก็ยังไม่ค่อยถนัดใช้ใหม่ครับ เพราะร่างยังไม่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดว่าคงจะตรวจกันแบบเข้มข้นก็ตอนช่วงสุดท้าย ตอนช่วยเดือนเมษายนที่เขาร่างเสร็จแล้ว กรรมการก็ โอ.เค. ในหลักการนี้แล้ว เห็นชอบในหลักการนี้แล้ว เพราะว่าผมเข้าใจว่าทางฝ่ายเลขานุการของที่มกรอบ ๒ เวลาเขายกร่างนี้เขาเสนอร่าง บางที่อาจจะต้องเป็น ๒ แบบ เพราะว่าเนื่องจากกรรมการยังไม่ยุติในประเด็นนั้นอะไรอย่างนี้ครับ ก็ไม่จำเป็นต้องตรวจแบบจริงจังเคร่งครัดมาก เข้มข้น เพราะว่าถ้าเข้มข้นไปแล้วบางที่ตรวจไปก็เสียเปล่า

ประธาน : ก็ดีครับ เราได้คุยกันแบบนี้ ผมก็ยังคิดว่าเมื่อถึงตอนตรวจเข้มข้นเราอาจจะแบ่งพวกเราให้ไปตรวจกันเลยว่า คนละหมวด หรือว่าคนละ ๑๐ มาตรา คนละ ๒๐ มาตราอะไรอย่างนี้เลย แล้วเราก็เอามาเข้าที่ประชุมใหญ่เราอีกทีหนึ่ง และใครมีข้อสังเกตอะไรก็มาเข้าอีกทีหนึ่ง วิธีการของเราตอนนั้น อันนี้ทางฝ่ายเลขาคงจะต้องมีภาระหน้าที่ในเรื่องนี้ ในเรื่องจะแจกงานอะไรต่ออะไรครับ เราคุยกันเพียงเรื่องกรอบการทำงาน มีท่านจะเสนออะไรอีกไหมครับ กรอบการทำงาน ถ้าเพื่อไม่มีก็ไปเรื่องอื่น ๆ เชิญครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ขอบคุณท่านประธานครับ คือเรื่องอื่นก็มีอยู่ ๒ อย่าง คือเรื่องที่ ๑ อยากจะหารือท่านประธานและคณะอนุกรรมการว่า ถ้าเราจะประชุมเราควรจะมีวันไหน พวกเราจะเหมาะ มันจะได้ลงตัวว่าพวกเราไม่กระเทือน อย่างสมมุติตอนนี้ว่าเป็นวันพุธเช้าจะสะดวกไหม คือถ้าเราไม่นัด Fix ไว้ บางที่มันจะไปเจองานสำคัญ แต่ถ้าถึงเวลาเข้มข้นเราอาจจะมีเพิ่มได้ เราสะดวกอื่นได้ แต่เอา ณ เวลานี้ว่าเรานัดประชุมประจำเสียก่อน ผมก็เลยขอเสนอว่าเป็นวันพุธเช้าครับ ไม่ทราบว่าท่านอื่นจะเห็นเหมาะสมไหม ไม่เหมาะสมก็ได้ครับ ปรับได้ นี่เพียงแต่ย้ายประเด็น แล้วก็อีกเรื่องหนึ่งที่ผมอยากจะหารือก็คือว่า พวกเราจะต้องประสานกันทำงานตลอด ก็เลยอยากจะหารือท่านประธานว่า ให้ทางฝ่ายเลขาคอยพิมพ์ชื่อแล้วก็เบอร์โทรศัพท์สำหรับพวกเราคุยกันได้ อาจารย์อุดมเรื่องนี้เอาอย่างไร ผมไม่รู้จะคุยอย่างไร อาจารย์มานิตย์เพิ่งรู้จักหน้า แต่ก็หล่อ อยากจะหาความรู้หน่อย ทำอย่างไรอย่างนี้ ก็รบกวนฝ่ายเลขาคอยหน่อย

ประธาน : จดเบอร์โทรศัพท์คงไม่มีปัญหาหรอกครับ อันนี้เรื่องวันนัด ท่านเสริมเกียรติเสนอเช้าวันพุธ ไม่ทราบว่าท่านผู้ใดจะขัดข้องหรือว่ามีข้อเสนออื่น

นายสุกรี เชื้ออนันต์ : ผมไม่ทราบว่าวันพุธนี้มักจะชนกับประชุมของสภาหรือเปล่า

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : คนละห้อง ของเรามันห้องนี้

วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

นายสุกรี เอื้ออนันต์ : คือเข้าใจว่าวันนั้นจะเข้ามาลำบากอะไรต่างๆ นี่

ประธาน : วันจันทร์ครับ ประชุมวันจันทร์

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : แต่ว่ากรอบเขาพูด พฤษหัส เขาประชุมพุงนี้

นายสุกรี เอื้ออนันต์ : ไม่ใช่ครับ หมายความว่าเราเอารถเราเข้ามาไม่ได้กันในวันนั้น

ประธาน : ไม่ทราบว่าจะทางฝ่ายเจ้าหน้าที่

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : แก้ปัญหาได้ไหม

เจ้าหน้าที่ : ต้องรบกวนขอทะเบียนรถ แล้วก็ทางเราจะขอเป็นบัตรสตีกเกอร์สีเขียว

ซึ่งถ้าวันไหนไม่มีประชุมก็เข้าได้ แต่ถ้าวันไหนที่มีประชุมสภาก็ต้องรบกวนไปจอดที่เขาดิน แต่ว่าจอดฟรีครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ตรงข้ามรัฐสภาจะมีอาคารจอดรถของเขาดิน แล้วก็ที่จอด

อย่างดีเหมือนกับตามโรงแรมเลยเป็นชั้น ๆ แล้วก็ไม่กี่บัสตางค์เรา เรามีป้ายเขียว เพียงแต่ที่ว่าพีเดิน

ข้ามถนน

นายสุกรี เอื้ออนันต์ : ก็มีขีดข้องเฉพาะวันพุธที่ ๒๑ มีนาคมนี้ วันพุธ ผมเป็น

อนุญาติตตุลาการที่ศาล ๒ วัน เมษายนอีกนิดหน่อย แต่ไม่เป็นไร รู้สึกจะมี ๒ วันที่ชนกัน เพราะกรอบ

ของเรามีแค่เมษายนเท่านั้นเอง

ประธาน : ตกลงวันพุธ ๙ โมงดีไหมครับ จะได้มีเวลาติดกันนานหน่อย

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : คืออย่างนี้ ถ้าหากว่าท่านประธานเห็นว่าวันพุธหน้าเกิด

ไม่มีอะไร ท่านจะไม่นัด แต่โดยหลักการคือท่านจะนัด จะนัดเป็นวันพุธ จะแจ้งไปให้ทราบ

อนุ. ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๓/๑

รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์อุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ สิ่งหนึ่งที่ได้เคยนำเสนอ
ทุกครั้งคือมีข้อสังเกตว่าการร่างรัฐธรรมนูญนั้นะครับ มันจะมีเหตุที่อาจจะไม่ค่อยตรงกันอยู่สองฝ่ายเสมอ
ก็คือเรื่องว่าจะร่างอย่างสั้นหรือร่างอย่างยาว อันนี้ผมได้พูดถึงแต่อยู่ในคณะกรรมการว่า กรอบในการคิด
เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญถ้าเกิดเราร่างอย่างยาว ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือว่าเรามักจะใส่เนื้อหาอะไรลงไป
ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการขัดแย้งกันในเรื่องศักดิ์นะครับ ในเรื่องของหลักกฎหมายซึ่งอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้วไป
ขัดแย้งกันเองเสมอว่ามีค่าเท่ากัน ตรงนี้ทำให้ผมในฐานะที่บางครั้งสอนอยู่กฎหมายมหาชน แล้วเราก็เกิด
ความสับสนกันเองว่า เอ๊ะ เราควรจะถือหลักไหน ยกตัวอย่าง อย่างพวกองค์การอิสระ ทุกองค์กรก็บอกว่า
ฉันเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นพอเวลาอยู่ในรัฐธรรมนูญเหมือนกัน มันก็เลยกลายเป็นปัญหา
ว่าใครใหญ่กว่าใครเวลาจะใช้กฎหมาย ตรงนี้ก็เป็นข้อที่ผมเป็นห่วงอยู่เสมอว่าเมื่อจะมีการร่างรัฐธรรมนูญ
อันนี้คงเป็นเรื่องปรารภนะครับ เป็นเรื่องฝากท่านซึ่งเป็นกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ ท่านเสริมเกียรติ
ที่ช่วยในเรื่องของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ผมฝากความเป็นห่วงในเรื่องพวกนี้ไปว่าทำอะไรการร่าง
รัฐธรรมนูญซึ่งผมเข้าใจนะครับว่า ทุกคนก็ห่วงว่าถ้าเขียนอย่างสั้นการตีความหรือว่าตีความจะเกิดขึ้น
มาก แต่ว่าการตราอย่างยาวก็ไม่ได้หมายความว่าหลีกเลี่ยงตีความจะตีความได้ ผมฝากตรงนี้ไว้ เพราะว่า
ทุกอย่างเป็นเรื่องปัญหาเพราะมีตัวบทกฎหมายมันตีความไปได้ตลอด ตรงนี้คือความเป็นห่วงที่เกิดขึ้น
คือผมยึดแนวว่าอย่างไรก็ตามกฎหมายต้องมีความสุจริต โดยเฉพาะปัญหาที่ว่าเรื่องเจตนารมณ์อาจจะ
ต้องมีความชัดเจนหน่อย แล้วก็รอบคอบในเรื่องว่าทำอะไรไม่ให้เกิดความรู้สึกว่า เอ๊ะ ฉันก็ใหญ่ เธอก็
ใหญ่ แล้วจะเอาอย่างไร มันจะเกิดทางตันเสมอตรงนี้นะครับ

ประธาน : ขอบคุณอาจารย์อุดมมากครับ อันนี้ก็เป็นปัญหาซึ่งคุยกันอยู่ว่าในองค์กร
อิสระทั้งหลายนอกจากว่าใครใหญ่กว่ากันแล้ว ยังบอกว่าองค์กรอิสระทุกองค์กรใหญ่เกินกว่ากฎหมาย
ข้อมูลข่าวสาร ไม่ยอมให้ดูด้วยนะครับ ซึ่งอันนี้ก็เป็นเรื่องปวดหัวกันอยู่ แต่ว่าอย่างไรก็ตามในเรื่องความสั้น
ความยาวของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ก็ได้มีการพูดถึงว่าจะพยายามให้สั้น ท่านประธานคณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญเอง คุณประสงค์ก็ยังคงบอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้จะต้องไม่ยุ่ง ไม่ยากและไม่ยาว แต่ผม
ไม่ทราบว่าจะกำหนดได้แค่ไหน จะเอามาให้สั้นได้แค่ไหน แต่ว่ามีหลายเสียงพูดกันว่ารายละเอียดบางอย่าง
ไม่ควรจะอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิ. อาญา ควรจะเอาออกไปนะครับ ไม่ควรจะให้อยู่ใน
รัฐธรรมนูญ นอกจากนี้แล้วมันก็มีทางออกอย่างที่ผมเรียนให้ทราบว่าเขาจะไปบัญญัติในเจตนารมณ์ว่า
มาตรานี้จะต้องออกกฎหมายลูก กฎหมายลูกจะต้องมีหลักการอะไรอย่างไร จะไปเขียนตรงนั้น แต่ก็
เป็นเรื่องที่ต้องดูกันต่อไปนะครับ แต่ว่าอย่างไรก็ตามในการร่างทุกคนบอกว่าจะไม่ให้ยาว แต่ว่าหลาย ๆ คนก็
เสนอใส่โน้นเสนอใส่นี้อะไรต่ออะไรเข้ามา ขณะเดียวกันก็เตือนตัวเองว่าไม่ให้ยาวนะ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : คือประเด็นที่ท่านอาจารย์อุดมว่าก็ตรงกับที่ท่านประธานชี้แจง ซึ่งในความเห็น สสร. ทุกคนก็ไม่ต้องการเอารายละเอียดมาไว้ในรัฐธรรมนูญ ให้ไปออกเป็นกฎหมายลูก ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเน้นไปเลยถ้าต้องการให้ออกกฎหมายลูกว่า เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็ไม่ต้องไปใช้ คำว่า กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ต่อไป เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ค่อนข้างที่จะกว้างและดีกว่า อย่างที่ท่านประธานว่า ว่า วิ. อาญา การจับ การค้น การควบคุม มันอยู่ใน วิ. อาญา เอามาได้ ในรัฐธรรมนูญนี่นะครับ มันเป็นการที่เขาซื้อห่วยมาฟุ้งเพื่อในรัฐธรรมนูญ ซึ่งมันไม่เหมาะนะครับ ท่านอาจารย์วรรณชัย ตรงนี้เอาออกไม่ได้หรือครับ แล้วยังอื่น ๆ ก็จะไม่เอาออกไปอีก แต่ว่าเรื่องใหญ่กว่า เล็กกว่า นี่ใส่ในรัฐธรรมนูญคงไม่ได้ ว่าองค์กรไหนจะใหญ่หรือเล็ก ถ้าเกิดมันมีความขัดแย้งอย่างที่ท่านประธานว่า ว่าพวกอิสระนี่ เอ๊ะ มันอยู่เหนือกฎหมายข้อมูลข่าวสารใหม่ ตรงนี้ก็เลยจะต้องว่ามันควรจะไปที่ตรงไหน มันก็ต้องไปว่าใน พรบ. ข้อมูลข่าวสารใช้ใหม่ ถ้าต้องการจะยกเว้นว่าเข้าไปดูใครไม่ได้ อย่างที่ผมคุยกับ ท่านประธานว่า เอ๊ะ ป.ป.ช. นี่มีอำนาจเข้าไปตรวจลึกแค่ไหน จะไปตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมตอนไหน ไปตรวจตอนเริ่มต้นมีคนไปร้องทุกข์เลยใหม่ หรือว่าระหว่างสอบสวนก็เข้าไปตรวจ ระหว่างทำคดีเข้าไป ตรวจ มันไม่ใช่ว่ารอให้คดีจบแล้วก็ถ้าไม่ชอบจึงค่อยไปตรวจ ถ้าเกิดคุณไปตรวจได้ทุกขั้นตอนมันก็เหมือน เข้าไปก้าวทำงานของกระบวนการยุติธรรม กลายเป็นว่า ป.ป.ช. จะไปสอดแค่งานทำงาน อีกหน่อยก็ไป ชี้นำได้สิ จริงไหมอาจารย์วรรณชัย นี่ผมกำลังหาหรือท่านประธาน อันนี้ผมว่าบทบาทที่จริงในกฎหมายผมว่า ตัวรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ปัญหามันไม่มี ดีทุกอย่าง ทุกอย่างที่ยังมันไม่ยุ่งที่ตัวหนังสือ ยุ่งที่คน เวลา คนมันจะยุ่งมันก็จะพยายามตีความตรงไหนตรงนี้ให้เกิดเป็น ๒ ทาง ๓ ทาง ก็เลยกราบเรียนว่าที่ท่าน ประธานพูดว่า ต่อให้ใส่มากแค่ไหนอาจารย์อุดมบอก มันก็ตีความแหกไปได้ หลักการจริง ๆ ก็คือสั้น ถึงแม้ว่าจะมี ๑๕ หมวด เน้นอะไรนั่น แต่คำว่า ๑๕ หมวด ไม่ได้หมายความว่ามาตราเพิ่มขึ้น มาตรา ลดลงได้ครับ

ประธาน : อันนี้เมื่อวานประชุมคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็มีการพูดถึงว่า คุณสมบัติของคนที่จะเป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ ก็มีคนบอกว่าจะต้องมีความรู้เรื่องกฎหมายด้วย ถ้าคุณมีความรู้ทางรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ต้องรู้ทางกฎหมายด้วย เพราะว่าคนที่มีความรู้ทางกฎหมาย มันสั่งสมประสบการณ์ สั่งสมความรู้สึกอะไรต่ออะไรต่าง ๆ ที่มันมีเหตุมีผล เพราะฉะนั้นอย่างคราวที่แล้ว ตุลาการรัฐธรรมนูญเขียนคำวินิจฉัยออกมาจับไม่ได้ ไม่มีเหตุมีผลในเชิงกฎหมายเลย จับไม่ได้หรือ

นายวรรณชัย บุญบำรุง : ในความรู้สึกของผม คือผมไปอยู่ในทีมร่างของฝ่ายกฤษฎีกา ร่างยกร่างด้วย โดยเฉพาะในส่วนของศาลนะครับ เกี่ยวกับศาล องค์กรอิสระ ผมมีความรู้สึกที่ร่างรัฐธรรมนูญ คราวนี้ก็คงยาวครับ แต่ว่ามาตราอาจจะสั้นลง เพราะว่ามีการจัดรวมกลุ่มเรื่องทำนองเดียวกันที่กระจัด กระจายหลายแห่งมาไว้มาตราเดียวกัน แต่ละมาตราที่อาจจะยาว มีหลายวรรคเพิ่มมากขึ้นนะครับ

อย่างเช่น กรณีสิทธิเนื้อตัว เกี่ยวกับเสรีภาพร่างกาย จะเอาเรื่อง วิ. อาญาต่าง ๆ มันเขียนแบบกว้าง ๆ รวมไว้ในตรองสิทธิและตัวร่างกาย โดยสิทธิทรัพย์สินเคหะสถาน แต่ไปเขียนซ้ำซ้อนกันทั้งตอนต้นสิทธิของประชาชนกับส่วนของศาล ศาลก็จะไปเขียนสั้น ๆ ตรงตัวตัวองค์กรเรื่องความเป็นอิสระ ซึ่งบางที่เรื่องเหตุผลบอกมีความยาวบางที่มันจำเป็นก็ต้องดูเหตุผลของผู้ร่างด้วยว่าบางที่ผู้ร่างเขาต้องการมีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรความรู้สึกความนึกคิดอะไรของประชาชน ก็จำเป็นต้องเขียนเอาไว้ให้ชัดถึงแม้ว่าในหลักแล้วควรจะไปเขียนเป็นกฎหมายลูกก็ตาม ยกตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาอะไรอย่างนี้ครับ ที่ต้องเขียนให้ศาลฎีกาพิจารณาเฉพาะคดีสำคัญ ไม่ใช่ทุกคนอย่างนั้นะครับ ซึ่งโดยหลักมันจะต้องไปเขียนใน วิ. อาญา ใน วิ. แพ่ง พวกนี้ แต่เขาก็ต้องนำมาเขียนไว้ในนี้เนื่องจากว่าต้องการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดของศาล จากศาล ๓ ชั้น ว่าจะต้องถึงศาลฎีกาทุกคดี เปลี่ยนเป็นว่าอาจจะไม่ถึงศาลฎีกาก็ได้ มีแค่ ๒ ชั้น ซึ่งอันนี้มันเป็นปัญหาเรื่องใหญ่ถ้าแก้ วิ. อาญา คิดว่าไม่มีทางผ่าน เพราะว่าเวลาเข้าสู่ ส.ส. โดยเฉพาะส่วนใหญ่ที่เป็นทนายก็ต้องอยากจะได้ถึงศาล ๓ ชั้นเหมือนเดิมคือถึงศาลฎีกา อันนี้ก็เป็นอย่างนี้ว่า บางอย่างถึงแม้เราเห็นว่าควรจะไปเขียนเป็นกฎหมายลูก แต่ก็จำเป็นต้องเขียนไว้ในนี้ ถ้าเป็นเรื่องแนวความคิดใหม่ ๆ อะไรพวกนี้ครับ ผมก็เลยคิดว่าร่างฉบับนี้ส่วนใหญ่เขาจะเอาฐานของปี ๒๕๔๐ มาเขียน คือถ้าเรื่องไหนถ้าไม่ไปแตะหลักการ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขก็จะใช้ถ้อยคำของเดิม เพราะว่าเวลามันค่อนข้างกระชั้นชิดในการร่างจะเขียนให้สั้นขึ้น คงเป็นไปได้ยาก แล้วก็มีการเพิ่มสิทธิใหม่ ๆ ของประชาชนเข้ามาเยอะมาก ผมก็เลยคิดว่ามันค่อนข้างยาก ซึ่งจริง ๆ แล้วโดยหลักการเขียนกฎหมายมันก็ควรเขียนสั้น ๆ โดยเฉพาะของเราเป็นประเทศกลุ่มแบบ Civil law ซึ่งใช้วิธีแบบประมวลกฎหมายการตีความ ไม่ได้ใช้จาก Common law ที่ตีความตามตัวอักษร แล้วยิ่งเขียนยาวบางทีก็ยิ่งแคบจริง ๆ โดยหลักในการร่างกฎหมายยิ่งเขียนยาวยิ่งแคบ เพราะว่าถ้าเขียนกำหนดกรอบเอาไว้ชัดเจน ถ้ามีอยู่ในกรอบนั้นแล้วมันก็จะตีความอะไรไม่ได้ครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : ท่านประธานครับ อาจารย์อุดมนี้พอฟังอาจารย์วรรณชัยแล้วข้อที่ผมเห็นยิ่งห่วงยิ่งขึ้น ที่ว่าไม่ยากยาวมันก็ยิ่งยาว เพราะว่า สสร. มาหลากหลายทาง และหลากหลายทางก็โดนบอก เอ็งต้องใส่ให้มันยาวตรงนี้ ๆ กลัวว่าไปออกกฎหมายลูกยาก แล้วกลัวจะไม่ได้ อย่างเช่นว่ากรอบอำนาจของศาลฎีกา จริง ๆ มันก็คืออย่างที่อาจารย์วรรณชัยว่ามันต้องอยู่ใน วิ. อาญา หรืออยู่ในกฎหมายของศาลไซ้ใหม่ครับ ที่นี้ถ้าเห็นว่าตรงนี้มันสำคัญก็มาใส่ แต่องค์กรอื่นเขาก็คิดแบบศาลฎีกาอย่างสิทธิของประชาชนอะไรอย่างนี้ ก็ต้องมาใส่หมด สุดท้ายทุกหมวดก็มีคนสั่งมาทุกหมวด พอสั่งมาแล้วที่สุกรีมันก็เลยต้องมายาวทุกหมวดเลย มันก็กลายเป็นว่าที่ห่วงไยว่ามันอยู่ในกฎหมายลูก แต่ทุกองค์กรบอก กฎหมายลูกกลัวไม่ผ่าน ก็เลยมาเล่นในรัฐธรรมนูญ ซึ่งขอโทษนะครับ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทกฎหมายใหญ่ แต่มันออกมามันง่ายกว่าที่ สนช. ออก ที่นี้พอออกง่ายทุกคนเลยบอกว่าไม่หวังกฎหมาย

อนุ. ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๓/๔

ลูกแล้วกลัวไม่หลุด ผมฝากอาจารย์วรรณชัยว่าหลักการรัฐธรรมนูญมันใหญ่ แต่มันออกง่าย กฎหมายลูก
มันเล็กแต่มันออกยาก แล้วอย่างนี้ทำอย่างไรท่านประธาน

รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์อุดม รัฐอมฤต : ผมยกตัวอย่าง ความเป็นห่วงนี่นะครับ
ท่านประธานครับ อย่างเช่นบอกว่า ประธานศาลฎีกาควรมาด้วยวิธีการใด ผมคิดว่าไม่ใช่เป็นเรื่องที่
คือมันเป็นความเห็นที่ขัดแย้งกัน ต้องยอมรับนะครับ แต่ว่าฝ่ายหนึ่งที่อาจจะคิดว่าร่างรัฐธรรมนูญง่ายกว่า
ไปออกกฎหมายลูก ก็จะพยายามดันตรงนี้เข้าไปว่าใส่ในนี้เลยไหน ๆ จะเข้ามาแล้ว ซึ่งผมคิดว่าแต่ละเรื่อง
ที่ใส่เข้ามาเป็นเรื่องที่ยังอภิปรายถกเถียงกันทั้งนั้นนะครับ คือความยากที่ไปออกกฎหมายลูกก็ต้องแสดง
ว่าเรายังมีความรู้สึกที่เรายังรับไม่ได้ครับ รับไม่ได้ที่จะให้ข้อเท็จจริงมันแค่ศาลเดียวหรือ ๒ ศาล ต้องไป
๓ ศาล ถึงจะมีความรู้สึกมั่นใจ อันนี้คือความรู้สึกแบบนั้น แต่ว่าถ้าถามว่าอะไรถูกอะไรผิดนี่ครับ
เราจะอิงกับอะไร จะอิงกับวิชาการ จะอิงกับการจัดโครงสร้างใหม่อย่างไร อันนี้จึงเรียนท่านประธานด้วยว่า
เป็นแค่คำปรารภ เพราะวาก็เข้าใจถึงเหตุผลของแต่ละฝ่ายนะครับ

ประธาน : ถ้าไม่มีอะไรก็ขอบคุณครับ ผมขอปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๕๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข